

Bøger til læse kreds 2017-2018

1)

Franz Kafka :**Processen** (tysk: *Der Prozeß*) er en surrealistisk roman af den tysksprogede tjekkiske forfatter [Franz Kafka](#). Romanen blev udgivet i 1925 efter Kafkas død og mod hans ønske af vennen [Max Brod](#). Romanen handler om Josef K, som vækkes af politiet en morgen og arresteres uden at kunne få oplyst, hvad han sigtes for. Romanen beskriver hovedpersonen kamp gennem retssystemet og det utal af ydmygelser og krænkelser, han udsættes for på sin vej gennem det djævelske [bureaukrati](#), der i sidste ende dømmes ham til døden. Romanen har lagt grund til tillægsordet [kafkask](#), om en umulig kamp mod et uigennemskueligt bureaukratisk system. Den blev i 1962 filmatiseret af [Orson Welles](#) med [Anthony Perkins](#) i rollen som Josef.

---

2)

Ida Jessen: *Doktor Bagges anagrammer* er en ægteskabshistorie og et psykologisk portræt. Vigand Bagge, distriktslæge i Thyregod i de første årtier af 1900-tallet, er dødeligt syg, men fortsætter sit liv, som om intet er i vejen. Om natten kan han ikke sove og sidder oppe og laver enten anagrammer eller skriver om hverdag og fortid og ægteskabet med Lilly, hvis dagbogsoptegnelser vi kender fra Ida Jessens *En ny tid*, hvori Lilly kredsede om den gådefulde ægtemand.

Men bliver vi klogere på ham nu, hvor han selv har ordet?

3.

Angst, Mod - Martin Luther

- fortælling

- af [Jakob Knudsen](#)

Af Jakob Knudsen er et af det tyvende århundredes absolutte hovedværker (fra 1912) og sandsynligvis baggrunden for, at Knudsen blev nomineret til Nobels litteraturpris samme år, som han afgik ved døden.

Dobbeltromanen Angst Mod – Martin Luther, skildrer drengen Martin og kirkefaderen Luther. Det er på én gang en traditionel, realistisk roman, men samtidig er det en moderne personlighedsskildring, der stiller det eksistentielle spørgsmål: Hvordan kan man indrette sig uden autoritet? Og --- Hvordan komme overens med den absolutte (?) autoritet?

I den nye udgave har dr. Phil, professor emeritus Viggo Mortensen skrevet forordet: At genkende sig selv i Luther. Han skriver bl.a. at Luther i Knudsens fremstilling "bliver et billede på det moderne selvoptagne menneske, hvis forhold til virkeligheden er brudt."

Knudsens samtid – først og fremmest det moderne gennembruds mænd – så ham som en gammeldags forfatter. Han var for tydelig i sit forsvar for de gamle dyder, mente man,

Knudsens afvisning af den urbant dominerede selfie-kultur gør ham således, fremhæver Viggo Mortensen, til en udkantforfatter.

”Derfor, bl.a., er Angst mod – Martin Luther en bog til tiden, selvom den er godt hundrede år gammel.”

Måske man kunne gå sammen med Folkeuniversitet og få Martin Schwartz Laustsen - Lutherforsker, den fremmeste til at fortælle . Eller Viggo Mortensen. Jeg spørger lige Biblioteket, om de vil være med, eller om de har fået Luther ”nok”. Eller Teater om Martins kone.

4.

Suzanne Brøggers nye selvbiografiske roman, *Koral*,

er reelt en forkortet udgave af især romanen *Ja* (1984), hvor hun skildrer sit fatale kærlighedsforhold til en mand, der ikke kunne leve med hende som den offentlige figur og myte, hun var ved at blive.

Ved siden af forelskelsen i ham skrev hun – ironisk nok! – på bogen *Fri os fra kærligheden* (1973), der i hvert fald teoretisk sænkede ægteskabet som institution, og samtidig gjorde hende til det ikon, hun er i dag.

Da bogen var færdig, ville hun giftes. Med ham. Det var hende, der friede. Ja, sagde han også. Men brylluppet i landsbykirken og samlivet i huset på landet blev aldrig til noget. De to kunne ikke leve sammen.

Elementer af *Crème fraiche* (1978), og *Transparence* (1993) indgår også i bogen. De tre romaner – til sammen lige under 1.000 sider – er i *Koral* skrevet sammen til under det halve.

»Jeg ødelægger mine bøger for at sige ja til livet om og om igen – og har genkomponeret min livsføljeton i et nyt lys,« skriver Brøgger på bogens bagside.

Selv om *Koral* på 412 sider langt fra er en letlæst pixibog, er det interessant, at Suzanne Brøgger her indirekte spørger sin eftertid, hvordan vi fremover vil forvalte kærligheden.

Er der fx et 'naturligt' hierarki mellem kønnene, så en mand nødvendigvis må føle sig overlegen for at trives i et forhold med en kvinde? Eller er det eksisterende kønshierarki en historisk tilfældighed?

I *Koral* refererer Guy – ét af Suzanne Brøggers talerør i *Fri os fra kærligheden* – livet på øen Røunion, hvor hele befolkningen nedstammer fra slaver. Derfor er mænd og kvinder lige.

»Ingen kvinde er ude efter at finde sig en mand, der kan yde hende beskyttelse, tryghed eller social anseelse, for det kan en mand ikke bringe hende, da han er i samme situation som hun selv. De er alle slaver, sagde Guy.«

Lighedsutopien fra Røunion lurer som et spørgsmål gennem hele bogen. Kan mænd og kvinder være lige? Hvad behøver en mand for at blive lykkelig i forholdet til en kvinde? Og hvad behøver en kvinde?

Kvinder bliver sindssyge, når de er forelskede

I et radiointerview 8. marts blev Suzanne Brøgger spurgt, hvorfor hun har valgt at genskrive de tre romaner. Hun svarede:

»Fordi jeg gerne vil fortælle, at kvinder bliver sindssyge, når de bliver forelskede.«

Kvindelig individuationshistorie

Koral kondenserer 1970'ernes strømninger i en enkelt kærlighedshistorie, i en enkelt kvindelig hovedpersons individuationshistorie fra lykke over vanvid til død og genopstandelse.

I en hjerteskrærende scene lægger fortælleren sig selv i graven i den tro, at hun går ind til et ensomt liv som projektionsskive for andre folks fantasier og redningskvinde for sin dysfunktionelle familie.

»Da der til sidst var dybt nok, tog jeg tøjet af og lagde mig ned i det dyb, som jeg vidste var sort fra ren og skær vanetænkning, for det havde man altid sagt, at dybet var. Der ville jeg ligge og kigge ind i det blændende hvide lys, som jeg aldrig før havde set.«

Interessant er det dog, at Suzanne Brøgger kun lader sin hovedperson dø symbolsk, og heller ikke selv døde, som samtidens rockstjerner gjorde på stribe, hjælpeløse i mytens rampelys.

5.

Jón Kalman Stefánsson: Nogenlunde på størrelse med universet

»Så stiger solen op som et vulkanudbrud der udsletter himlens stjerner. Stiger langsomt op, og vi er i live.«

Vi befinder os i Keflavik, denne afsidesliggende flække som er kendt for den sorte lava, den evige vind og den amerikanske militærbase, og et sted hvor solen på en stille dag står op som et lydløst vulkanudbrud. Ari, en islandsk forfatter og forlægger, vender hjem for at se sin far der ligger for døden. Det bliver et møde med fortiden, med barndommen og ungdomsårene, moren som døde, faren som drak, de gamle venner, konen som han forlod.

Det er en historie om brændende lidenskab og forbudt kærlighed, om vold, sorg og svigt. Margret, Aris bedstemor, elsker sin mand højt, men længes efter den kloge rektor Torkel, som lærer hende at se på stjerner. Ari elsker sin kone, men er hende utro. Nu ligger han på et hotelværelse i Keflavik og lytter til en kvinde i naboværelset som synger: »Sig mit navn som kun du kan sige det, så ved jeg at jeg er til.« Hvor stor kan sorgen være? Ja, nogenlunde på størrelse med universet.

Nogenlunde på størrelse med universet er en selvstændig fortsættelse af Jón Kalman Stefánssons seneste roman *Fisk har ingen fødder* som blev nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris.

--

6.

Torben har foreslået følgende:- så har man også en amerikansk udenlandsk roman:

Pamela Moore "Chokolade til morgenmad", en letlæst roman fra 1956 af en amerikansk forfatterinde, som er blevet sammenlignet med Françoise Sagan.

Pamela Moore: Chokolade til morgenmad

Skrevet af Karen Rosenfeldt den 20. februar 2017 - 07:580
kommentarer

Chokolade til morgenmad udkom første gang i 1956. Dengang var Pamela Moore kun 18 år gammel. Og hun var kun 26 år, da hun begik selvmord, mens hendes 9 måneder gamle søn lå i naboværelset. Det er første gang bogen udgives på dansk.

Historien starter da den femtenårige Courtney Farrel går på kostskole. Hun deler værelse med sin rebelske veninde Janet. Courtney har det svært med sine jævnaldrende skolekammerater, og er besat af sin engelsklærerinde Miss Rosen. En kvinde hun føler sig tættere forbundet til, end pigerne på sin egen alder. Da hun forbydes at se Miss Rosen, falder Courtney ned i depressionens sorte hul. Hendes forældre vælger derfor at tage hende ud af skolen. De er skilt, og hun flytter hjem til sin mor Sondra, der er skuespiller i Hollywood. Det bliver for Courtney starten på et liv uden regler, omgivet af cocktails, fester og moderens voksne skuespillervenner.

Courtney indleder et hemmeligt forhold til en langt ældre biseksuel mand. Samtidig forsøger hun at være der for sin mor, hvis humørsvingninger fylder mere og mere. Da det bliver umuligt for Sondra at få job i Hollywood, flytter de til New York. Courtney bliver ved hjælp af veninden Janet, som er blevet smidt ud af kostskolen, en del af byens vilde high society miljø. En promiskuøs livstil med alkohol og fester. På godt og ondt. For Janet er i krise, og uden et fast holdepunkt, kan verden nemt falde fra hinanden.

Jeg havde store forventninger til *Chokolade til morgenmad*. Den er blevet sammenlignet med *Bonjour Tristesse* af Francoise Sagan og *Glasklokken* af Sylvia Plath, og havde derfor meget at leve op til. Og det gjorde den også, på sin helt egen måde.

Pamela Moore har skrevet en bog om, hvor nemt det er for en ung pige at blive påvirket af sine omgivelser. Især når fraværet af forældre, og en opvækst uden faste rammer efterlader et tomrum, der skal fyldes ud. *Chokolade til morgenmad* er en bog, der skal læses. Ikke alene for historien, men for alt det, der ligger til grund for den.

Pamela Moore: Chokolade til morgenmad, Lindhart og Ringhof, 273 sider, På dansk 2017

EKSTRA:

Susanne foreslog:

Man kunne også læse, måske hen over flere år: For 900 sider på én gang er vel for meget!

Kristin Lavransdatter af Sigrud Undset

Oprettet: 01.06.2002 - 08:00

Bog: "Kristin Lavransdatter" Af Sigrud Undset

Med en kulturhistorisk skildring af Norge i det 14. århundrede som baggrund fortælles om den karakterstærke selvrådige Kristin, der efter et liv som hustru og moder til sidst lærer at gå forsa

Forfatter:

[Sigrid Undset](#)

Udgivet:

2005

Forlag:

Lindhardt og Ringhof

Sidetæl:

906

[Lån bogen](#) - [Køb bogen](#)

Her er stor og vedvarende kærlighed – mellem kvinde og mand, mellem forældre og børn, mellem venner; her er sorg, lidelse og død; her er svigt og sammenhold.

anbefalet af Inge-Lis Sjørsløv, HvidovreBibliotekerne

Lån bogen på [bibliotek.dk](#)

Da jeg skulle vælge min yndlingsbog til Litteratursiden.dk, var jeg ikke i tvivl om, at det skulle være Kristin Lavransdatter. Det er mange år siden, jeg med stor begejstring læste den første gang. Jeg blev ikke skuffet ved genlæsningen. Kristen Lavransdatter omfatter 3 bind: Kransen, Husfrue og Korset.

Romanen foregår i Norge omkring år 1300. Hovedpersonen er den smukke, stærke, stolte – og stædige Kristin Lavransdatter. Hun er datter af Lavrans Bjørgulfsøn og hans hustru Ragnfrid på Jørundgård. Faderen er en dygtig og højt respekteret bonde – moderen er en from og alvorlig kvinde – præget af tabet af tre sønner, der døde som spæde. Kristin er tæt knyttet til sin elskede far, mens forholdet til moderen er lidt fjernene.

Som skikken var på den tid, vælger faderen, da Kristin når den rette alder, en fæstemand til hende. Det er Simon Andressøn. Han er søn af en ridder – et godt parti. Kristins forældre og søstre holder meget af Simon, og Kristin selv er da også tilfreds, dog ikke ovenud begejstret.

Inden giftermålet skal Kristin p.g.a. sin unge alder tilbringe et år i et kloster i Oslo. Under dette ophold møder hun en dag om end ikke prinsen på den hvide hest – så i hvert fald en

ridder til hest. Ridderen er Erlend Nikulaussøn. En smuk mand af ædel byrd. Kristin og Erlend bliver stormende forelskede i hinanden.

Erlend er noget ældre end Kristin. Han har i en del år levet sammen med en gift kvinde, med hvem han har fået to børn. Det ses der ikke på med milde øjne af det omgivende samfund.

Kristins passion for Erlend er så stor, at hun VIL have ham, selvom hun med sorg i hjertet må gøre sine forældre meget ondt ved at bryde sig løfte til Simon Andressøn og insistere på at få den mand, hun elsker – men som forældrene ikke vurderer som en passende ægteemand for hende.

Hun får ham – og hvis det var et eventyr, ville fortællingen slutte her, og de ville leve lykkeligt til deres dages ende.

Men vi er kun ved slutningen af første bind. I de to efterfølgende bind følger vi Kristins og Erlends samliv på godt og ondt. Kristin fik den mand, hun ville have – og sammen få de otte sønner. Men hun lever med en konstant skyldfølelse over for sine forældre. Religionen spillede en stor rolle i middelalderen. Kristin føler, at hun har syndet mod sine gode og kærlige forældre – og mod Gud. Erlend er en anden type mand end hendes far. Han er som nævnt smuk, men han er også letsindig. Han er ikke en arbejdsom bonde som Lavrans – Erlend vil hellere sejle og gå på jagt. Kristin må slide hårdt på deres gård Husaby.

Kristins tidligere fæstemand Simon Andressøn bliver gift med Kristins lillesøster Ramborg. Men Simons kærlighed til Kristin dør aldrig. Simon er en stor støtte for Kristin – han redder en del kastanjer ud af ilden for Erlend. Den største hjælp yder Simon, da det bliver afsløret, at Erlend, sammen med nogle andre mænd, er i færd med at begå forræderi mod kongen – Erlend kommer selv til at røbe det over for en kvinde. Det er ved at koste Erlend livet – men svogeren Simon går i forbøn for ham. Erlend undgår en dødsdom – men mister al jord og ejendom. Kristin og han må nu flytte til Jørundgård med deres sønner – gården har Kristin arvet efter sine afdøde forældre. Erlend flytter senere fra gården, da Kristin siger til ham, at han ikke er værdig til at være husbond der efter hendes far. Men de bliver ved med at elske hinanden.

Kristin elsker Erlend med stor lidenskab – men hun respekterer ham ikke, som hun respekterer sin far og sin svoger Simon. Hun støtter sig meget til sin svoger – og han yder hende og Erlend stor hjælp – men han lider ved at være så tæt på den kvinde, der forsmåede ham. Ligesom Kristins søster lider, fordi hun godt ved, at hendes mand elsker hendes søster.

Da Erlends og Kristins søn Gaute gifter sig, overtager han Jørundgård – nu er Kristin blevet overflødig på gården, og hun tilbringer sine sidste år i kloster. Da den sorte pest hærger, plejer Kristin pestsyge i klosteret.

De tre bind er på tilsammen næsten 1000 sider – men romanen taber ikke på noget tidspunkt højde. Handlingen er medrivende og dramatisk. Her er stor og vedvarende kærlighed – mellem kvinde og mand, mellem forældre og børn, mellem venner. Her er sorg, lidelse og død. Her er svigt og sammenhold. Personerne er sammensatte – de er overbevisende beskrevet som mennesker på godt og ondt.

Kristin Lavransdatter er på én gang en historisk roman, en slægstroman, en roman om en stærk kvindeskikkelse mellem to mænd og en realistisk ægteskabsroman.

Originaludgave 1920-22. Til min anbefaling har jeg læst Lindhardt og Ringhof-udgaven fra 1995 (Uændret optryk). Kransen: 244 sider. Husfrue: 350 sider. Korset: 370 sider.

1. juni 2002